Obsah

Předmluva 11

Použitá symbolika 13

I. Deformace prutových konstrukcí 19

1. Přetvoření rovinných staticky určitých prutových konstrukcí 21

1.1. Přetvoření rovinných plnostěnných nosníků z principu virtuálních prací . . 22
1.1.1. Pojem virtuálního přetvoření, zatížení a virtuální práce 23
1.1.2. Virtuální práce vnějších sil 24
1.1.3. Virtuální práce vnitřních sil 25
1.1.4. Princip virtuálních prací 28
1.1.5. Bettiho věta o vzájemnosti virtuálních prací 29
1.1.6. Maxwellova věta 30
1.1.7. Výpočet posunutí a pootočení průřezu nosníku. Metoda jednotkových sil 31
1.1.8. Vereščaginovo pravidlo 33
1.1.9. Ilustrující příklady 34
1.2. Ohybová čára plnostěnného nosníku 42
1.2.1. Odvození diferenciální rovnice ohybové čáry 42
1.2.2. Integrace diferenciální rovnice ohybové čáry 44
1.2.3. Tabelární uspořádání vztahů pro deformační veličiny nosníku . . 47
1.2.4. Ilustrující příklady 47
1.3. Mohrova metoda 56
1.4. Příčinkové čáry deformačních veličin plnostěnného nosníku 59
1.4.1. Příčinková čára posunutí průřezu. 59
1.4.2. Příčinková čára pootočení průřezu 60
1.4.3. Rovnice příčinkových čar deformačních veličin prostého nosníku 60
1.5. Přetvoření rovinných příhradových nosníků 62
1.5.1. Výpočet posunutí styčníku metodou jednotkových sil 63

1.5.2. Ohybová čára příhradového nosníku 66

2. Přetvoření prostorových staticky určitých prutových konstrukcí 69

2.1. Přetvoření prostorových plnostěnných nosníků 69
2.1.1. Výpočet posunutí a pootočení průřezu nosníku metodou jednotkových sil 69
2.2. Přetvoření prostorových kloubových prutových soustav 73
2.2.1. Výpočet posunutí styčníku metodou jednotkových sil 73

II. Staticky neurčité prutové konstrukce. Silová metoda 77

3. Úvod do řešení rovinných staticky neurčitých prutových konstrukcí 79

3.1. Metody řešení staticky neurčitých konstrukcí 79
3.2. Rovinná staticky neurčitá prutová soustava 80
3.2.1. Statická určitost, přeurčitost a neurčitost 80
3.2.2. Stupeň statické neurčitosti 81
3.3. Rovinná staticky neurčitá kloubová prutová soustava 82
3.3.1. Statická určitost, přeurčitost a neurčitost 82
3.3.2. Stupeň statické neurčitosti 83
3.4. Podstata silové metody 84

4. Jednoduchý staticky neurčitý plnostěnný nosník 87

4.1. Oboustranně dokonale vetknutý nosník 87
4.2. Další případy podepření jednoduchého staticky neurčitého nosníku 94
4.2.1. Jednostranně vetknutý nosník s pevným kloubem 94
4.2.2. Jednostranně vetknutý nosník s posuvným kloubem 96
4.2.3. Vetknutý nosník s převislým koncem 97
4.2.4. Dvojkloubový nosník 98
4.3. Vetknutý nosník s náběhy 98
4.4. Deformační zatížení vetknutého nosníku 102
4.4.1. Rovnoměrná změna teploty 102
4.4.2. Nerovnoměrná změna teploty 103
4.4.3. Popuštění podpor nosníku 104
4.5. Příčinkové čáry vetknutého nosníku 107
4.5.1. Oboustranně dokonale vetknutý nosník 107
4.5.2. Jednostranně dokonale vetknutý nosník 111

5. Spojitý plnostěnný nosník 115

5.1. Základní pojmy 115
5.2. Řešení spojitého nosníku metodou třímomentových rovnic 116

5.2.1. Odvození třímomentové rovnice 116
5.2.2. Zvláštní tvary třímomentových rovnic 119
5.3. Stanovení statických veličin spojitého nosníku z podporových momentů . 121
5.3.1. Posouvající síla V_x 121
5.3.2. Ohybový moment M_x 122
5.3.3. Podporová reakce R_b posuvného kloubu b 122
5.4. Souměrný spojitý nosník 122
5.4.1. Pojem souměrného spojitého nosníku 122
5.4.2. Symetrické a antimetrické zatížení 123
5.4.3. Symetrické a antimetrické veličiny 123
5.4.4. Využití symetrie spojitého nosníku 125
5.5. Numerické příklady 126
5.6. Pohyblivé zatížení spojitého nosníku 135
5.6.1. Příčinkové čáry statických veličin 135
5.6.2. Příčinkové čáry deformačních veličin 142
5.7. Spojitý nosník na pružných podporách 143
5.7.1. Odvození pětimomentové rovnice 143

6. Rovinný rám 149
6.1. Základní pojmy 149
6.2. Rozdělení rovinných rámů 150
6.3. Metody řešení rovinných rámů 150
6.4. Silová metoda 151
6.4.1. Podstata metody 151
6.4.2. Jednoduchý uzavřený rám 160
6.4.3. Vliv změny teploty rovinného rámu 162
6.4.4. Vliv popuštění podpor rámu 166
6.4.5. Souměrný rovinný rám 169

7. Rovinný oblouk 173
7.1. Základní pojmy a předpoklady 173
7.1.1. Střednice rovinného oblouku 174
7.1.2. Proměnnost průřezu oblouku 175
7.1.3. Stupeň statické neurčitosti oblouku 175
7.2. Vnitřní síly a deformace prostého zakřiveného nosníku 176
7.3. Oboustranně vetknutý oblouk 178
7.3.1. Rovnoměrná a nerovnoměrná změna teploty oblouku 180
7.3.2. Popuštění podpor oblouku 181
7.3.3. Numerické příklady 181
7.4. Dvojkloubový oblouk 184

8. Rovinný staticky neurčitý příhradový nosník 191
8.1. Příhradový nosník zevně staticky neurčitý 191

8.1.1. Vliv změny teploty 194
8.1.2. Vliv popuštění podpor 194
8.1.3. Volba průřezových ploch prutů 194
8.2. Příhradový nosník vnitřně staticky neurčitý 197
8.3. Příhradový nosník zevně i vnitřně staticky neurčitý 200
8.4. Příčinkové čáry staticky neurčitých příhradových nosníků 202

9. Prostorový rám 205
9.1. Základní pojmy 205
9.2. Stupeň statické neurčitosti 206
9.3. Jednoduchý staticky neurčitý přímý nosník s prostorovým zatížením . . . 207
9.3.1. Oboustranně vetknutý nosník s krutovým zatížením 208
9.4. Jednoduchý prostorový rám 210
9.5. Příčně zatížený rovinný rám 214
9.6. Rošt 218
9.6.1. Statický model roštu 219

III. Deformační metoda 223

10. Úvod do řešení rovinných prutových konstrukcí deformační metodou 225
10.1. Výpočtový model rovinné prutové soustavy 225
10.2. Podstata deformační metody 229
10.2.1. Obecná deformační metoda 229
10.2.2. Zjednodušená deformační metoda 233

11. Obecná deformační metoda pro rovinné prutové konstrukce 237
11.1. Princip obecné deformační metody 237
11.1.1. Uzlové účinky 238
11.1.2. Podmínky rovnováhy uzlů 239
11.1.3. Vyjádření koncových sil pomocí parametrů deformace 241
11.1.4. Globální vektory prutové soustavy 245
11.1.5. Jiná varianta globálních vektorů 246
11.2. Analýza prutu 246
11.2.1. Analýza přímého prutu 249
11.2.2. Prut oboustranně monoliticky připojený 250
11.2.3. Prut jednostranně kloubově připojený 255
11.2.4. Prut oboustranně kloubově připojený 259
11.2.5. Prut konzolový 260
11.2.6. Prut konstantního průřezu 261
11.2.7. Prut s přímkovým náběhem 264

11.2.8. Výpočet koncových sil a průběhy vnitřních sil 266
11.2.9. Transformace do globálního souřadnicového systému 266
11.2.10. Vliv nerovnoměrné změny teploty 272
11.2.11. Dané nepružné přemístění podpor 275
11.2.12. Analýza zakřiveného prutu 276
11.3. Analýza prutové soustavy 280
11.3.1. Globální objekty prutu 280
11.3.2. Soustava rovnic 281
11.3.3. Lokalizace a sestavení soustavy rovnic 282
11.3.4. Dokončení řešení prutů 284
11.3.5. Výpočet reakcí a kontrola řešení 285
11.3.6. Jiný tvar globálních objektů prutu. 286
11.4. Numerické příklady 288
11.4.1. Postup řešení prutové soustavy obecnou deformační metodou . . 288
11.4.2. Kosoúhlý rám 290
11.4.3. Pravoúhlý rám. 300
11.4.4. Spojitý nosník 304
11.4.5. Konzolový nosník 307
11.4.6. Nosník s vnitřním kloubem 309
11.4.7. Nosník s přímkovým náběhem 312
11.4.8. Deformační zatížení rámu. 315
11.4.9. Příhradový nosník 319

12. Zjednodušená deformační metoda pro rovinné prutové konstrukce 325

12.1. Základní deformačně určitá soustava 325
12.2. Koncové účinky prutu. Znaménková konvence. 327
12.3. Koncové momenty oboustranně upnutého prutu 328
12.4. Koncové momenty kloubově připojeného prutu 332
12.5. Prut stálého průřezu 335
12.6. Vnitřní síly přímého prutu. 336
12.6.1. Ohybový moment M_x 336
12.6.2. Posouvající síla V_x. 336
12.6.3. Normálová síla N_x. 337
12.7. Styčníková rovnice 339
12.8. Patrová rovnice 340
12.8.1. Základní tvary patrových rovnic 340
12.8.2. Některé další tvary patrových rovnic 344
12.9. Postup řešení rovinného rámu zjednodušenou deformační metodou 345
12.9.1. Ilustrující numerický příklad 346
12.10. Symetrické rámové konstrukce 356
12.10.1. Symetrické zatížení rámu 356
12.10.2. Antimetrické zatížení rámu 358

UKF

12.10.3. Výsledné účinky od obecného zatížení rámu 359
12.11. Vliv změny teploty 359
12.11.1. Rovnoměrná změna teploty 359
12.11.2. Nerovnoměrná změna teploty 365
12.12. Vliv daných nepružných přemístění podpor 368
12.13. Vliv pružně poddajných připojení prutů 371
12.14. Numerické příklady 373

13. Obecná deformační metoda pro prostorové prutové konstrukce 379
13.1. Výpočtový model 379
13.2. Přímý prut oboustranně monoliticky připojený 381
13.3. Výpočet koncových sil 385
13.4. Transformace do globálního souřadnicového systému 385
13.5. Prut oboustranně kloubově připojený 388
13.6. Prut roštového typu 388

IV. Závěrečná část 393

14. Tabulky 395

Použitá literatura 421

Rejstřík 425